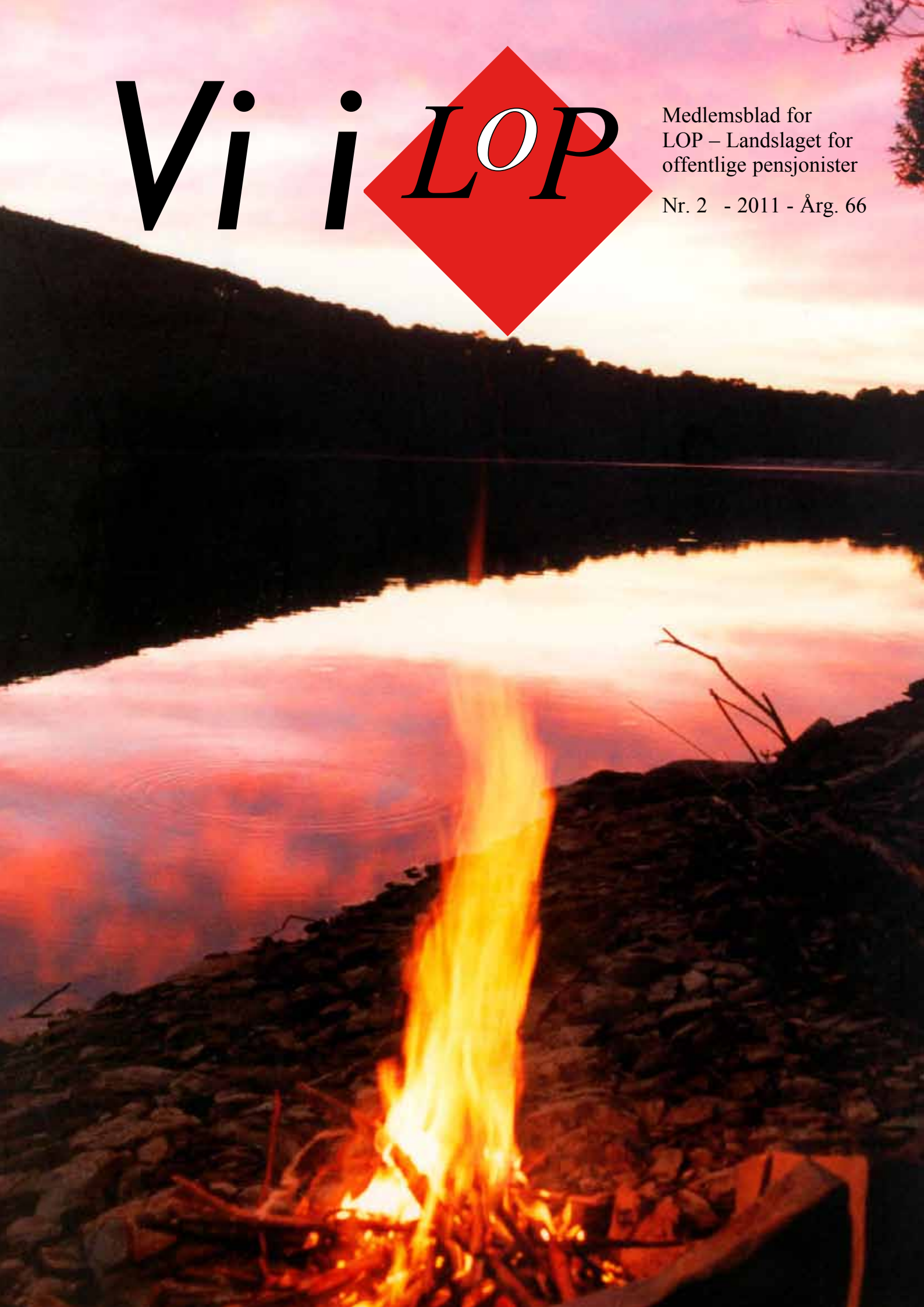

Vi i LOP

Medlemsblad for
LOP – Landslaget for
offentlige pensjonister

Nr. 2 - 2011 - Årg. 66

Tidsskrift for Landslaget for Offentlige Pensjonister (LOP) som er en uavhengig og partipolitisk nøytral organisasjon for pensjonister fra offentlig sektor.

Postadresse:
Postboks 2083 Vika
0125 Oslo

Sekretariat:
Kontor: Stortingsgt. 2
Tlf. 22 42 22 55
Mobil: 980 24 939
Åpningstid:
kl. 10.30-kl. 18.00
Daglig leder:
Thor-Eirik Gulbrandsen
E-post: lop@online.no
nettside: www.lop.no
Tlf privat: 22 44 43 15
Sekretariatsmedarbeider:
Tove Lian
Petter Grubensv. 9
8624 Mo i Rana
Tlf. 75 15 03 02
Mobil: 456 30 948
E-post: hel-lia@online.no

Redaktør:
Maj Lindholt
Tømtesvingen 30
2013 Skjetten
mobil: 91 72 77 91
majl@broadpark.no

Layout:
Bah Design
post@bah.no
www.bah-design.no

Trykk:
Møklegaards Trykkeri AS
info@moklegaard.no

Vi i LOP
Årgang 66
Utkommer 4 ganger pr. år
ISSN 1890-3398

Opplag: 16.000

Redaksjonen avsluttet:
22.05.2011

Manusfrist til Vi i LOP
nr. 3-2011: 19.08.2011
Frist for endringer til

medlemsregisteret til sekretariatsmedarbeider Tove Lian:
19.08.2011

Sentralstyret:
Leder:
Eli Vinje
Bjørnemyr terrasse 26C
1453 Bjørnemyr
Tlf. 66 91 00 43
Mobil: 916 28 238
elivinje@broadpark.no

Nestleder:
Harry Kvalvik
Tuftebakken 108
9016 Tromsø
Tlf. 77 63 44 58
Mobil: 926 50 137
harry-k@online.no

Styremedlemmer:
Elen Lein
Sollivn. 114
6414 Molde
Tlf. 71 25 35 23
Mobil: 915 58 954
lein.aas@online.no

Magne Helland
Skaret terrasse 5
4326 Sandnes
Tlf. 51 97 99 33
Mobil: 475 10 794
magne.helland@lyse.net

Eivind Skjerven
Tonningsgt.62
6783 Stryn
Tlf. 57 87 12 00
Mobil: 934 23 265
eivind.skjerven@gmail.com

Gyri Skre
Kvernabekkn. 72
5243 Fana
Tlf. 55 91 51 53
gyriskre@broadpark.no

Forsidebilde: Stock.xchn

Signerte artikler står for skribentenes egne meninger.

I dette nummer av Vi i LOP

Når medlemsbladet er i postkassene, er det kort tid til årets store LOP-begivenhet, Landsmøtet 2011. I dette nummer kan du lese om forslag, kandidater og om landsmøtets vertskap. Landsmøtekomiteen i Sandnes og Jæren lokallag gleder seg. Det gjør vi som kommer dit også.

Avtroppende LOP-leder Eli Vinje takker for seg i dette nr., både i lederen og i en artikkel om hvor viktig det er å være organisert. Ta med ordene inn i verveaksjoner framover!

Mens medlemsbladet ble ferdiglaget, ble årets trygdeoppgjør avsluttet. Underveis kunne det se ut som brudd var uunngåelig, men statsråden trakk kravet organisasjonene ikke kunne godta. Som nå kjent, ble det enighet om tallene og den nye G ble offentliggjort ultimo mai. LOP-leder Eli Vinje mener det er lagt en god mal for framtidige oppgjør i det nye systemet.

Turutvalget minner om elvecruiset samt Sør-Afrika- og Krakow-turene. I tillegg tilbys leserne mat-vin-kultur-opplevelser i Frankrike og Italia. Ingen grunn til å gro fast hjemme med så mange flotte reisetilbud som LOP formidler!

Eksperimentet med kryssord i nr 1 ga gledelig god respons! 171 riktige løsninger er registrert! Ny sjanse til å trimme hjernecellene og vinne lodd i dette nummer.

Nr. 3 kommer ut i september. Da er det kommune- og fylkesvalg. Det er vår sjanse til å vise politikerne hva vi mener. I medlemsbladet vil vi forsøke å vise hva de politiske partiene sier at de mener om eldrepolitikk. Men først kommer sommeren, og alle leserne ønskes en

RIKTIG GOD SOMMER!
Maj Lindholt

LOP tilbyr rådgivning

Pensjonssaker:

Elen Lein tlf. 71 25 35 23, mobil 915 58 954,
e-post: lein.aas@online.no

Arv/boppgjør/testament

Tove Lian tlf. 75 15 03 02, mobil 456 30 948,
e-post: hel-lia@online.no

Innhold

- 3 Lederen har ordet
- 4 Landsmøtet 2011
- 14 Pensjonister og organisering
- 16 Turutvalgets side
- 17 Pensjonsutvalgets sider
- 19 Lokallagsside
- 20 Kokkekurs og vinopplevelser i Toscana
- 21 Kryssord
- 22 Leserinnlegg

Landsmøtet 2011 står for døren. Denne gangen er det min tur til å takke for meg og for fire spennende år som leder av LOP. Jeg er overbevist om at ingen leder bør sitte for lenge. Nye øyne ser annerledes på utfordringene. Heldigvis har valgkomiteen forslag om en dyktig leder som er villig til å gå på, så det er ikke vanskelig å gi seg.

Men det er alltid vemod knyttet til å gi seg med noe som har vært interessant og spennende. I mine år som leder i LOP, har vi hatt mange utfordringer. Jeg er spesielt glad for at samarbeidet med Forsvarets Pensjonistforbund og Seniorsaken i Seniorenes fellesorganisasjon er på plass. Et slikt samarbeid har noen utfordringer, men det er svært viktig at vi i fellesskap kan synliggjøre forhold som gjelder våre medlemmer og som det må gjøres noe med. Ved å være mange sammen om arbeidet, blir det stadig vanskeligere for myndighetene å overse oss.

Jeg beklager sterkt at vi har talt for så døve ører når vi har påpekt urimelighetene som pensjonister har vært utsatt for i den senere tid. Jeg tenker da spesielt på de endringer som pensjonsreformen påfører oss fra og med i år med underregulering på 0,75 prosent av pensjonsøkningene. Fortsatt har ingen konkret kunnet peke på behovet for å gjøre dette unntatt den generelle om at det blir så mange flere eldre og at vi koster så mye. At vi da i tillegg til dette har fått økt skatt og avgift som bare gjelder pensjonister, og mest dem med en rimelig god pensjon, er for meg en ubegripelig håndtering etter et langt yrkesliv. Våre pensjoner er avtalte og opparbeidede, og slett ikke gavepakker som skal kunne variere i størrelse på en vilkårlig måte.

Det er ingen tvil om at også neste sentralstyret har nok å jobbe med og utfordringer å ta fatt på. Av og til lurur også jeg på om yrkesaktive i Norge er klar over hva som skjer og følger hvordan de selv vil få det

når de blir pensjonister. Mange unge sliter med å klare de økonomiske utfordringene som ligger i å etablere seg ved å skaffe bolig, stifte familie, få gode nok jobber, betale studielån. I tillegg får de beskjed om å se fram mot egen pensjonsalder og sørge for private ordninger utover det de opparbeider gjennom jobben. I hvilken grad ville det vært mulig å opprettholde noen av de ordningene som var aktuelle for oss slik at mer var forutsigbart for de unge?

Spennende blir det å se hvordan samhandlingsreformen blir gjennomført i de ulike kommunene. Det er gitt økt overføring til kommunene i revidert nasjonalbudsjett, men ingen tror vel at det er nok. Kommunene har allerede utfordringer gjennom planer for styrking i undervisning, bygging av sykehjem, utvide hjelpetilbudet, utfordringer som i seg selv spiser opp en god del av økt overføring. Tariffoppgjøret som nå er gjennomført, koster mer enn planlagt i kommunale budsjett. Dette skal også dekkes inn. Både sentralt og lokalt er det mye å gripe fatt i. Lokallagene kan spille en vesentlig rolle.

Først og fremst takker jeg alle medlemmer og tillitsvalgte som har støttet, gitt ris og ros. Meningsyttringer er verdifullt. Gjennom kontakten med medlemmer og tillitsvalgte lærer en hva LOP betyr og hvordan en best skal bygge videre. Jeg takker begge sentralstyret jeg har hatt gleden av å lede. Arbeidet har vært lærerikt. De ansatte fortjener også stor takk for innsats, tanker og ideer og for fokus på organisasjonens beste. Jeg er sikker på at jeg har hele sentralstyret med meg i denne takken. Med dette ønsker jeg lykke til i det videre arbeidet og stor fremgang for LOP.

Skal dere på tur?

Kontakt oss for tilbud!
www.lyngnbuss.no
post@lyngnbuss.no

LyngenBuss
Tlf 777 10059

SOLBERG PETERSEN
- KVALITETSMAT FRA EN MESTER -

KOLDTBORD

Se vårt store utvalg av egenproduserte varer og gjør din bestilling på www.solbergpettersen.no eller ring oss på telefon 77 61 37 27.

Du finner oss på ICA Storelva

LOP

HUSK Å BETALE MEDLEMSKONTIGENTEN!
Medlemsskapet løper til det sies opp

Vertskommunen Sola

Tekst: Ingrid Iversen, informasjonsleder i Sola kommune

Sola kommune har 23.500 innbyggere og ligger nord på Jæren, ved Hafrsfjord. Det var her Norge ble samlet til et rike. Kommunen grenser til Klepp i sør, Sandnes i øst og Stavanger i øst og nord. I vest har Nordsjøen skapt livsgrunnlag for utallige generasjoner.

Sola kommune er rik på spor etter menneskers virksomhet, fra steinalder via bronsealder, vikingtid og frem til i dag. Rike gravfunn, mange fornminner og spor etter store gårder forteller om en storhetstid helt tilbake til bronsealderen. Kjente navn fra vikingtiden er Harald Hårfagre og Erling Skjalgsson, begge markante skikkelser i Norgeshistorien.

I dag er Sola kommune kanskje mest kjent som vertskommune for et allsidig næringsliv, internasjonal flyplass og vakre sandstrender. Kilometer med hvite sandstrender omkranset av vakkert kulturlandskap er en spennende kontrast til en effektiv næringslivskommune.

Mer enn 17.500 personer har sitt arbeidssted i Sola kommune. Sola kommune har tradisjonelt vært sterkt forankret i primærnæringene jordbruk og fiske.

Flyplassen på Sola ble som Norges første flyplass etablert i 1937. I de senere år har oljere-latert virksomhet og annen industri overtatt mer. Industri og tjenesteytende næringer har

i dag cirka halvparten av sysselsettingen i kommunen. Kommunen legger rammebetingelser for næringsutvikling gjennom å synliggjøre, tilrettelegge, og utvide de positive egenskaper som finnes innenfor kommune og region. Sola kommune har 6 år på rad blitt Norgesmester i næringsetablering.

Sola kommune er en god kommune å bo i. Full barnehagedekning, renoverte skoler og et godt tilbud til de eldre. Kommunen har to sykehjem. I tillegg er det et alderspensjonat.

Sydentur på én time

Et rom på Sola sjukeheim er innredet med sandstrand, solvarme, havbris og fuglekvitter. Her kjenner man at man er på en varm, solrik strand. Rommet er tilrettelagt rullestolbrukere.

Solrommet blir brukt både av beboere på institusjonene, psykisk utviklingshemmede og andre brukere som får tjenester fra kommunen. Ansatte og eventuelt andre innbyggere i kommunen er også velkomne, så langt kapasiteten strekker til. Så langt har solrommet vært en stor suksess for brukerne.

Sola kommune er heldige som har mange frivillige lag og organisasjoner som jobber for og med eldre. De gir innbyggerne et svært godt og variert tilbud og er et flott og nyttig supplement til kommunens egne tilbud.

Vigdel

Ytraberget

Program

Fredag 24. juni:

- 13.00 Lunsj på hotellet
- 14.00 Leder av Sandnæs og Jæren lokallag Synnøve Ladstein ønsker velkommen. Hilsningstale ved Solas ordfører Håkon Rege. Kunstnerisk innslag LOPs leder Eli Vinje ønsker Landsmøtet velkommen
- 14.45 Landsmøtets hovedtaler, tidligere statsråd Gunnar Berge. Debatt
- 15.45 Pause
- 16.15 Innledning ved LOPs leder Eli Vinje Utfordringer for LOP ved to lokallag. Debatt

18.00 Landsmøtet avbrytes for dagen

20.00 Middag

Lørdag 25. juni:

- 09.00 Landsmøtet fortsetter
- 10.00 Utflukt for ledsagere
- 13.00 Lunsj
- 14.00 Landsmøtet fortsetter
- 18.00 Landsmøtet avbrytes for dagen
- 19.30 Aperitiff
- 20.00 Festmiddag

Søndag 26. juni:

- 09.00 Landsmøtet fortsetter
- 13.00 Landsmøtet avsluttes Lunsj og hjemreise

*Håkon Rege
Ordfører i Sola
kommune*

*Hovedtaler:
tidligere statsråd
Gunnar Berge*

Velkommen til Sola!

-Her gleder vi oss til å ta i mot alle gjestene til landsmøtet, sprudler Magne Helland. Han leder arrangementskomiteen i vertslaget Sandnes og Jæren og har arbeidet med landsmøteforberedelser siden lokallaget fikk tildelt arrangementet for et års tid siden.

-Vi er absolutt i rute, fortsetter han. Alle som skal ha oppgaver under landsmøtet, er forberedt. Ledsagerprogram er klart. Nå gjenstår trykking av saksframlegg og pakking av landsmøtepermer. Pluss noen små detaljer.

Jærbuene er kjent for gjestfrihet og for å ta vel i mot de som kommer på besøk. Det er knyttet forventninger til arrangementene! Helland forteller at fredagsmiddagen nytes i forbindelse med besøk på en gard

på Jæren utmed havet. Mange gardar har innrettet låvene til lokaler med servering og han ser fram til å vise landsmøtet en av dem.

Lørdagskvelden – selve landsmøtemiddagen – skal være en overraskelse! Men så mye kan han si at det blir både god mat og underholdning – samt at den holdes på landsmøtehotellet.

Magne Helland ser fram til å lytte till ordfører Håkon Rege i Sola kommune og tidligere statsråd Gunnar Berge som taler på landsmøtet. Begge har lange, spennende politiske karrierer i sine respektive partier. - Berge er for øvrig medlem i LOP, forteller Helland som regner med at 70-åringen fra Etne må ha mye interessant å fortelle som landsmøtet hovedtaler.

At det stilles store forventninger på flere plan til landsmøter, skremmer ikke arrangementskomiteens leder: Vi gjør vårt beste. Kan vi også si etter landsmøtet at vi gjorde vårt beste for at rammene rundt og det tekniske fungerte, kan vi bare håpe at deltakerne er fornøyd. Her er det iallfall entusiasme og innsats hele veien. Vi gleder oss og ønsker alle velkommen!

PRAKTISKE SPØRSMÅL?

Før landsmøtet: Praktiske spørsmål kan rettes til Magne Helland, tlf. 475 10 794 eller magne.helland@lyse.net.

Under landsmøtet: LOP Sandnes og Jæren vil ha egne funksjonærer i hotellets foaje som hjelper til!

Valgkomiteens innstilling

I henhold til regelverket la valgkomiteen fram sin innstilling 29. april. Kandidatene har solid erfaring fra forskjellige yrker og organisasjoner. To tidligere stortingsrepresentanter er blant de nominerte, og kunnskapene om hvordan "systemet" virker, skulle være sikret. Geografisk spredning er også ivarettatt. Kandidatene som stiller til valg på landsmøtet, er:

Leder: Kjell Edvard Helland (70), nestleder i Trondheim LOP og 2. vara til sentralstyret i inneværende periode. Helland er bedriftsøkonom og har bl.a. flere lederkurs. Han var stortingsrepresentant 1973-1989 og har innehatt/har flere styre-, faglige og politiske verv. Tidligere aktiv idrettsutøver. Innehaver av Kongens fortjenestemedalje for fremragende samfunnstjeneste.

Nestleder: Turid Frimo (72), Oslo LOP. Hun er leder i lokallaget. Frimo er utdannet kokk/lektor og avsluttet karrieren som faglærer/inspektør ved Sogn vgs i 2005. Hun har hatt flere verv innen lærerorganisasjoner og LOP.

Styremedlemmer: Valgkomiteen innstiller **Leon Skogvold, Åshild Hauan, Magne Helland, Aagot Flagstad og Johannes Bolstad** til de fem styremedlemsvervene. **Magne Helland** (Sandnes og Jæren LOP) er sentralstyremedlem og **Aagot Flagstad** (Lillehammer LOP) første vara i inneværende periode.

Leon Skogvold (63 – ungdomskandidaten!) er nyvalgt leder i Nedre Romerike LOP. Utdannet sosionom. Skogvold har over ti års fartstid til sjøs, før han i hovedsak har arbeidet i Skedsmo kommune. Han har hatt flere verv som viser bredt samfunnsengasjement.

Åshild Hauan, er styremedlem i Salten LOP. Utdannet ved Handelsskole. Hun arbeidet som butikkmedarbeider i 20 år før hun ble innvalgt som fast representant på Stortinget i 1981-1993. Hauan var politisk aktiv lokalt og sentralt bl.a.

som leder av Arbeiderpartiets kvinneutvalg. Hun var fylkesmann i Nordland 1993-2005.

Johannes Bolstad (72), kasserer i Bergen og omland LOP. Utdannet cand. philol. Avsluttet karrieren som rektor ved Krohnsminde vgs. Flere verv i yrkesrelaterte organisasjoner, samt politiske verv.

Magne Helland (71) som stiller til gjenvalg, er aktiv i Sandnes og Jæren og blant annet leder for landsmøtekomiteen i vertslaget. Han er bedriftsøkonom og har innehatt ledende stillinger i private bedrifter og i det interkommunale vann-, avfalls- og renovasjonsverk IVAR. Helland har hatt diverse styreverv og tillitsverv i flere organisasjoner, samt bystyremedlem i Sandnes.

Aagot Flagstad (69), er 1. vara, har møtt hyppig på sentralstyremøtene og stiller som styremedlemskandidat. Hun er utdannet fysioterapeut. Flagstad har hatt flere tillitsverv både i yrkesrelaterte organisasjoner, kommunen og sitt LOP lokallag – Lillehammer.

Vararepresentanter: Nils Kr. Lie (70), leder i Fagutvalget for pensjonister i Presteforeningen. Prestegjeringen startet som feltprest i Nikebataljonen. Deretter har han virket i Nord-Aurdal. Tynset/Nord-Østerdal, Hamar, Bjørgvin og på Lanzarote. De siste fem år har han hatt vikaroppdrag i Sjømannskirken. Lie har og har hatt yrkesrelaterte verv.

Turid Mæhre Olsen (70) er nestleder i Mosjøen (Midt-Helgeland) LOP.

Utdannet adjunkt med tillegg av mediekunnskap. Mæhre Olsen har vært fag-/allmennlærer, rådgiver og sosiallærer i ungdomsskoler i Mosjøen. Hun har også hatt yrkesrelaterte tillitsverv. I tillegg til vervet i LOP er hun leder for Mosjøen Sanitetsforening.

Sigurd Dybvik, nyvalgt leder for restartet lokallag i Ålesund. Utdannet ved Forsvarets sambandsskole, flyradio-radar teknisk linje. Dybvik har vært faglærer, studie-/undervisningsinspektør og rektor ved videregående skoler i Møre og Romsdal. Han har deltatt i etablering av opplæringskontor, partnerskapsavtaler mellom skole og næringsliv m.m. Dybvik var leder for fylkeslaget av NSLF i seks år.

Valgkomiteen innstiller **Johan Risa**, Sandnes og Jæren LOP, til gjenvalg som leder av kontrollkomiteen. **May Tanner**, Oslo LOP foreslås gjenvalg som medlem. **Odd Bjarne Johansen**, Larvik LOP, innstilles på den ledige plassen etter **Erling Loraas**, Sarpsborg LOP. Johansen er varamedlem til kontrollkomiteen i inneværende periode. Som nytt varamedlem innstilles **Jorunn Rasmussen**, Tromsø LOP, Hun er 3. vara til sentralstyret denne perioden.

Sentralstyrets forslag på kandidater til ny valgkomite vil foreligge på landsmøtet.

Innkommne forslag

Underreguleringen av pensjoner Forslagsstiller: Bergen og omland lokallag

LOP må i samarbeid med Senioresnes fellesforbund fortsette arbeidet med å få omgjort Stortingets vedtak om at pensjoner under utbetaling skal underreguleres med 0,75 prosent. LOP og de samarbeidende organisasjonene må arbeide med å få tydeliggjort for politikere, media og offentligheten at den vedtatte underreguleringen etter noen år vil bety en vesentlig forringing av pensjonistenes levestandard fordi effekten akkumuleres år for år og virker som en omvendt rentes rente.

Begrunnelse

Forslaget innebærer en markant negativ omlegging av pensjonsreguleringen i forhold til systemet før 2011. I mai 2003 vedtok Stortinget at pensjonene skulle reguleres minst på linje med lønnsutviklingen i samfunnet. Dette er siden blitt gjennomført som en G-regulering, dvs. at de offentlige pensjonene er blitt regulert i samsvar med størrelsen på G den 1. mai hvert år. Nå er dette endret fra 01.05.11. Ifølge den nye pensjonsreformen skal pensjoner under utbetaling reguleres med gjennomsnittlig lønnsvekst minus 0,75 prosent. Den gjennomsnittlige lønnsveksten blir utregnet av Teknisk beregningsutvalg (TBU) før 1. mai hvert år.

Dersom dette prinsippet for pensjonsreguleringen blir stående, betyr det at pensjonistene hvert år taper 0,75 prosent i kjøpekraft i forhold til den yrkesaktive befolkningen. Med årene

vil denne årlige underreguleringen akkumuleres og virke som en rentes rente med negativt fortegn.

Gjennomsnittlig levealder i Norge er nå 81 år. For en person som går av ved fylte 65 år i 2010, vil pensjonen ved fylte 81 år, dvs i 2026, være underregulert med et akkumulert beløp som tilsvarer tilnærmet den årlige pensjonen vedkommende vil ha i 2026. Denne effekten er avhengig av pensjonens størrelse. Dette betyr også at pensjonen i prosent av motsvarende (oppregulert) lønn vil ha sunket. Etter ti år vil prosentsatsen ha sunket fra 66 til 61,3 prosent, og etter 16 år til 58,8 prosent.

Det er dermed formidable summer staten over år sparer på utbetalinger til den enkelte pensjonist gjennom omleggingen av indeksreguleringen. www.dn.no (Dagens Næringsliv på nett) har omtalt at NAV har beregnet hvilke av enkelttiltakene i den nye pensjonsreformen som gir størst innspareningseffekt. Den nye indeksreguleringen (gjennomsnittlig lønnsvekst minus 0,75 prosent) utgjør den nest største effekten. (Overgangen fra 20-årsregelen til alleårsregelen er den omleggingen som gir størst innspareningseffekt.)

Underreguleringen betyr at pensjonistene i løpet av noen år blir de suverene taperne i levestandardsutvikling.

Kan dette være gjennomtenkt? Kan

akkumuleringseffekten (den omvendte rentes rente) være forstått av politikerne på Stortinget da de vedtok denne underreguleringen?

Konklusjon

De nye reglene for indeksering som trer i kraft fra 01.05.11 er en urimelig forverring av pensjonistenes levestandard. Pensjonistenes kjøpekraft vil reduseres med forsterket effekt for hvert år de lever fordi den årlige indeksreguleringen gir et samlet tap som blir større for hvert år. Samtidig stiger utgiftene i takt med utviklingen i samfunnet ellers. Vi kan nevne boutgifter, strøm, matpriser.

Forslag til vedtak

1. Landsmøtet ber sentralstyret tydeliggjøre for politikere, media og offentligheten at den vedtatte underreguleringen etter noen år vil bety en vesentlig forringing av pensjonistenes levestandard fordi effekten akkumuleres år for år og virker som en omvendt rentes rente.

2. Landsmøtet ber sentralstyret om å arbeide for at Stortinget opphever den vedtatte underreguleringen av pensjoner under utbetaling slik at pensjonsreguleringen følger den gjennomsnittlige lønnsutviklingen uten fradrag av 0,75 prosent.

Oppretting av et kommunalt og nasjonalt registreringssystem for søknader om fast sykehjemsplass.

Forslagstiller: Bergen og omland lokallag

LOP bør ha som mål å få regjeringen til å opprette et kommunalt og nasjonalt registreringssystem som kan gi sikker oversikt over hvor mange eldre som etter dokumentert behov årlig søker en fast sykehjemsplass, hvor mange som får fast plass og hvor mange som ikke får en slik plass. Registreringssystemet må skille klart mellom hjemmebasert omsorgstjeneste, omsorgsbolig med heldøgnsbetjening og sykehjemsplass.

Begrunnelse

I oktober 2010 fikk vi vite gjennom media at TV2 hadde ringt rundt til landets kommuner og funnet at ca. 3000 eldre befinner seg i sykehjemskø i Norge. Noen medieoppslag kan tyde på at tallet er enda høyere. Selv om undersøkelsen kan ha visse svakheter, viser den på en overbevisende måte at det hersker usikkerhet og endatil forvirring om hva som er korrekte opplysninger om sykehjemsplasser. Ifølge TA.no/nyheter(Telemarksavisa), publisert 13.11.10, førte TV2-reportasjen til at Statens helsetilsyn ba fylkesmennene om å sette i gang med en egen kartlegging. Fylkesmennenes kartlegging viser store avvik fra tallene som ble oppgitt til tv-reportasjen. Fortsatt ifølge TA.no/nyheter mangler for eksempel Telemark 237 sykehjems- og omsorgsplasser i undersøkelsen til TV2, mens ventelisten er mer enn halvert i kommunenes rapportering til Fylkesmannen i Telemark.

En av årsakene til avvikene kan være at kommunene står fritt til om de vil satse på sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgsplasser. Ifølge en nyhetsoversikt fra Kristelig Folkeparti 29.07.10 (krf.no) er det ”misvisende når regjeringen velger å snakke om plasser i sykehjem og omsorgsboliger som en og samme sak når de teller antall boliger. (...) En omsorgsplass og en sykehjem-

plass er ikke det samme, selv om mange kommuner har tilsatt personell hele døgnet i en omsorgsbolig. Det er ikke krav til tilsynslege i en omsorgsbolig, beboeren betaler husleie og medisiner selv. (...) Med andre ord er det mye penger å spare for kommunene ved å bruke omsorgsbolig fremfor sykehjem, men for de sykeste eldre er dette ingen god løsning”.

En annen årsak til usikkerheten rundt informasjon om sykehjemsplasser ser dessverre ut til å være at søknadene i noen kommuner ikke blir forsvarlig eller korrekt behandlet. I et oppslag i tv2.no 26.12.10 hevdes det og gis det eksempler på at kommunene ”pynter” på statistikken ved f.eks. å innvilge søknader uten å gi sykehjemsplasser. På bakgrunn av denne undersøkelsen opprettet Helsetilsynet tilsynssak mot to kommuner. Grunnen var at kommunene hadde latt være å behandle søknader om institusjonsplass fordi de ikke hadde ledige plasser. Det ser videre ut til at de to kommunene trolig langt fra er alene om å følge slike eller liknende former for saksbehandling. Dette kommer overbevisende fram i oppslag i Aftenposten når det gjelder Oslo og i Bergens Tidende når det gjelder Bergen, henholdsvis 11. og 13.01.11. I tv2.no-oppslaget går det dessuten fram at Helsedirektoratet ikke stoler på tall som SSB har fått inn fra kommunene om hvor stor andel av søknadene på institusjonsplass som blir innvilget og avslått i norske kommuner.

Også hos sentrale myndigheter viser usikkerheten seg, for eksempel i Stortingets spørretime. 05.10.10 leverte Jon Jæger Gåsvatn (FrP) inn følgende spørsmål: “Hva er regjeringens definisjon på heldøgns omsorgsplass, og hvor mange sykehjemsplasser mener regjeringen det er behov for totalt for å kunne

si at vi har full sykehjemsdekning i 2015?” I begrunnelsen skriver Gåsvatn bl.a. følgende: ” Så vel omsorgsboliger uten bemanning, omsorgsboliger med bemanningsbase og sykehjem trekkes ofte inn i Regjeringens omtale av heldøgnspleie og omsorgstilbud. Den upresise begrepsbruken fører til usikkerhet om hva regjeringen egentlig snakker om (...)”.

11.10.10 leverte Per-Willy Amundsen (FrP) inn dette spørsmålet: ” (...) Hva har statsråden tenkt å gjøre med det faktum at det på landsbasis ikke finnes oversikt over hvor mange som har behov for sykehjemsplass, ettersom kommunene ikke er pålagt å føre ventelister?” I sitt svar sa Anne-Grete Strøm-Erichsen (AP) bl. a. : ”Når kommunene i dag ikke er pålagt å føre ventelister, følger dette av systemet i pasientrettighetsloven og kommunehelsetjenesteloven som gir eldre og pleietrengende rett til nødvendig helsehjelp på samme måte som alle andre. (...)”

I et nyhetsoppslag i tv2.no 26.10.10 understreker statssekretær Tone Toften (AP) at ”kommunehelsetjenesteloven er helt klar på en ting: Dersom du har behov for øyeblikkelig hjelp, skal du få det. Per definisjon er det ikke lov å ha ventelister. (...) Statens oppgave er å sørge for at kommunene følger lovene, og vi ser at vi må følge godt med”. I samme nyhetsoppslag siteres stortingsrepresentant Laila Dāvøy (Krf) slik: ” Man må ha systemer i kommunen som viser hvor mange som står i kø for å vite hvor mange sykehjemsplasser det er behov for”. Videre opplyses det i nevnte oppslag at leder for Helse- og omsorgskomiteen, Bent Høie (H), også mener det er på tide å innføre et sentralt register for å få oversikt over tilstanden i norsk eldreomsorg, dvs. få etablert et system

slik at man vet hvor mange som står i kø og om de har fått avslag eller ikke.

LOP konstaterer etter dette at det råder stor usikkerhet og forvirring, ja endatil uetterrettelighet, når det gjelder informasjon om sykehjemsplasser. Eldredebatten de siste årene viser at å få en fast sykehjemsplass selv etter dokumentert behov, det er noe de svakeste eldre sliter med over hele landet. De eldre blir stadig lovet at deres behov skal dekket, og året 2015 nevnes i flere sammenhenger. Da skal de eldre behov for bl.a. sykehjemsplasser og omsorgsboliger være dekket. Men vi kan ikke tro på dette dersom det

ikke kan dokumenteres med tall tatt ut av gode kommunale og nasjonale registreringssystemer. Myndighetene kan ikke vite hvor mange sykehjemsplasser vi trenger dersom det ikke finnes dokumenterte tall. Det vil gjøre det vanskelig å beregne hvor mange sykehjem vi må bygge, og hva driftskostnadene vil bli. Et kommunalt og nasjonalt register må sikre korrekt søknadsbehandling ut fra fastsatte nasjonale kriterier. Dette gjelder særlig eldre behov for fast sykehjemsplass.

Forslag til vedtak

Landsmøtet ber sentralstyret om å arbeide for at regjeringen oppretter et kommunalt og nasjonalt registre-

ringssystem over eldre søknader om plass på institusjon. Registreringen skal gi pålitelig oversikt over hvor mange eldre som etter dokumentert behov fra pasienten selv, fra pårørende og fra fastlegen årlig søker fast sykehjemsplass, hvor mange som får fast plass og hvor mange som ikke får en slik plass. Registreringssystemet må skille klart mellom hjemmebasert omsorgstjeneste, omsorgsbolig med heldøgnsbetjening og fast sykehjemsplass.

To forslag om navneendring

1. Trondheim lokallag av LOP vil foreslå at Landslaget for offentlige pensjonister endrer navn til: **FORBUNDET FOR OFFENTLIGE PENSJONISTER.**

Begrunnelse

Navnet på LOP Landslaget for offentlige pensjonister er etter vår mening noe misvisende. Vi har som kjent mange former for landslag. Det er viktig at offentlige pensjo-

nister kan identifisere seg med noe de opplever som reelt for dem selv. Det å være medlem av et landslag blir ikke det samme. Vi må ikke glemme at vi er et landsdekkende forbund. Ønsker vi å fremstå som en profesjonell organisasjon som skal være synlig, og som skal bli tatt på alvor av myndighetene, må også navnet på forbundet ha nødvendig tyngde.

Når det gjelder kostnader ved en slik navneendring, kan det tas noe over tid. Vi tenker da her på endring av brevark, konvolutter osv. Når det gjelder medlemsblad og nettside, kan det jo inviteres til en konkurranse om nytt navn som også reflekterer det nye forbundsnavnet.

2. Oslo lokallag ønsker en navneendring til **LANDSFORBUNDET FOR OFFENTLIGE PENSJONISTER.**

Begrunnelse

Ordet "landslag" forbindes som regel med fotball, hopp, langrenn, alpint, sjakk, golf o.l. Vi har ved flere anledninger blitt spurt: Hvilke ferdigheter har dere, får dere støtte

fra Norsk Tipping?

Ved en slik navneendring vil vi kunne beholde den logoen vi har i dag, navnet på medlemsbladet, organisasjonens e-mail- og internetadresse. Lokallagene vil da kunne bruke f.eks. Landsforbundet for offentlige pensjonister – Oslo lokallag kan forkortes til LOP-Oslo. Slik det er i dag med navnet på lokal-

laget først (f.eks. Oslo Lokallag av Landslaget for offentlige pensjonister), kan det virke som om det er kommunen – byen – fylket vi skal markedsføre og ikke vår organisasjon for offentlige pensjonister.

Sentralstyret vedtok i møte 11. mai å anbefale forslaget fra Trondheim lokallag.

Forslag til Resolusjon om den stadige forverring av pensjonistenes levestandard Forslagsstiller: Bergen og omland lokallag

Landsmøtet ber Sentralstyret å arbeide med å tydeliggjøre for stortingspolitikkerne, regjeringen og media hvorledes de enkelte endringene som er gjort når det gjelder pensjonsbeskatningen og den årlige reguleringen av pensjonene har forringet kjøpekraften og dermed også levestandarden for pensjonistene, og hvorledes særlig de nye indekseringsreglene, på grunn av akkumuleringseffekten, vil forverre pensjonistenes kjøpekraft for hvert år de lever.

Begrunnelse:

De senere årene, og særlig fra 2010 til 2011 har det skjedd store negative endringer i alderspensjonistenes nettpensjon:

1. Fra og med 01.01.2011 fikk mange pensjonister skjerpet beskatning ved at folketrygdsatsen ble øket fra 3 til 4,7 prosent for ca. 200 000 pensjonister. Heving av satsen gjelder samlet pensjon og rammer dermed særlig hardt personer med etterlattepensjon i tillegg til egen pensjon.
2. Fra og med 01.05.2011 skjer det en årlig underregulering av pensjonene med 0,75 prosent i forhold til den gjennomsnittlige lønnsveksten i samfunnet.
3. Særfradraget for pensjonister er fjernet f.o.m. 2011. Dette utgjorde kr 19.368 for enslige og kr 9.684 for hver person i parforhold.

4. Minstefradraget i selvangivelsen er lavere for pensjonister enn for lønns-mottakere. Satsen for pensjonister er 26 prosent med en øvre grense på k. 62.950 mens den for lønsmottakere er 36 prosent med en øvre grense på k. 75.150.
2. Sendes til Stortinget ved finanskomiteen, stortingspolitikkerne ved partienes gruppeledere, Regjeringen ved Arbeidsdepartementet, KS, Unio og media

Forslag om kontingentøkning: Sentral kontingent kr 200 fra 01.01.2012 Forslagstiller: Sentralstyret

På landsmøtet i 2007 ble LOPs sentrale kontingent økt fra kr 100 pr år til kr 150. Siden den gang har den generelle prisstigningen vært ca. 10 prosent. En generell prisstigning betyr at varer og tjenester LOP er avhengig av, er blitt dyrere uten at dette reflekteres i inntektene. I tillegg til den generelle prisstigningen er det spesielt utgiftene til porto på Vi i LOP som har steget betydelig. Hvis vi trekker en sammenlikning mellom tallene i 2006 og 2010, utgjør forskjellen kr 22.457. I begge tilfelle snakker vi om fire nummer i året.

I samme periode har dessverre medlemstallet gått ned totalt sett til tross for vervekampanjer og mye godt lokalt arbeid for å skaffe nye medlemmer. En slik nedgang betyr reduserte inntekter og reduserte muligheter til aktiviteter.

Landsmøteperiodene blir nå på 3 år. Dette betyr at neste mulighet for å øke kontingenten vil tidligst bli fra 2015. Å opprettholde dagens kontingent fram til 2015 betyr en reduksjon i aktivitet dersom en ikke makter en formidabel medlemsvekst.

Sentralstyret ønsker å fremme forslag om økning av kontingent for bl.a. å få til følgende:
styrking av sekretariatet med en person som støtter lokallagenes arbeid i henhold til lokallagenes egne ønsker, oppfølging og videreutvikling av regionale konferanser, ledermøter de år det ikke er landsmøte, utarbeiding og distribusjon av informasjon om LOP til generelle og spesielle formål, annonsering i tidsskrift og/eller fagblad, deltakelse i konferanser o.a. som kan fremme LOPs interesser lokalt og sentralt samt aktiv oppfølging av media

Gjennom diskusjonen på landsmøtet legges det opp til at lokallag kan komme med flere gode ideer om hvordan LOP skal komme på offensiven. Alle tiltak koster penger. Alt som er nevnt ovenfor kommer med en kostnad. Eventuelle flere gode ideer på et landsmøte vil sannsynligvis også koste noe. Da må vi ha lagt opp til at tiltak ikke blir avvist fordi det ikke er mulig å finne penger til disse.

Lokallagene er blitt spurt om muligheten til å øke den sentrale kontingenten.

Svar har rangert fra helt i orden, til helt uaktuelt, med flere som sier at det avhenger av hva en vil bruke pengene til. Sentralstyret håper med dette å ha synliggjort noe av det en ønsker å bruke penger til. LOP Nordfjord har foreslått å ikke øke kontingenten.

Sentralstyret har diskutert forskjellige alternative måter å øke inntektene slik at aktivitetene kan opprettholdes. Et alternativ er å foreslå en indeksregulering av kontingenten slik at denne økes i takt med prisstigningen. Å gjennomføre en slik ordning koster imidlertid penger da nye og endrede kontingentkrav måtte sendes hvert år. Det vil også betyr en god del merarbeid for lokallagene som måtte forholde seg til endrede innbetalinger hvert år og eventuelt endre sin lokale kontingent i tråd med dette.

Sentralstyret har derfor valgt å foreslå en endring fra 2012. Dette er da en endring som vil stå fast i hele landsmøteperioden. Med treårige landsmøteperioder vil det ikke være anledning til å gjøre noe med kontingenten før i 2014.

Delegater på landsmøtet

Har du lest forslagene og har kommentarer, kan du jo kontakte en av en på listen for å si hva du mener. Kontaktopplysninger finnes både i medlemsbladet (side 2 og siste side) samt på www.lop.no. I tillegg til sentralstyret og delegatene møter daglig leder Thor-Eirik G. Mykland, sekretariatsmedarbeider Tove Lian og redaktør Maj Lindholt. Lokallagene Gudbrandsdal og Steinkjer blir dessverre ikke representert fordi de ikke finner medlemmer som makter å reise. Til lesere som måtte savne sitt lag, kan opplyses at noen lag ikke hadde meldt på delegater da medlemsbladet gikk i trykken.

Sentralstyret	Gjøvik	Mattilsynet Rogaland/Agder	Oslo	Stavanger
Eli Vinje	Berit Bugge	Ole Jakob Hansen	Turid Frimo	Kjell Espedal
Harry Kvalvik	Arnestad	Met.Inst.	Jon Lange	Hans Henrik Stordal
Elen Lein	Haugaland	Seniorklubb	Rana	Sunnhordland
Magne Helland	Kristin-Elfi Flåto	Norvald Bjergene	Else Marie Olsen	Vermund Trohjell
Gyri Skre	Anne Bjørg Hovda	Midt-Helgeland	Salten	Telemark
Eivind Skjerven	Indre Sogn	Turid Mæhre Olsen	Brynhild Geiring	Kari Krogsrud
Aagot Flagstad	Ivar Nesbø	Molde	Sandefjord	Evy Brattland
Kjell Helland	Indre Østfold	Anne-Lise Bergseth	Kåre Hoel	
Bergen	Randi Frankrig	Nedre Romerike	Sandnes og Jæren	Tromsø
Gunda Falao	Kristiansund	Leon Skogvold	Racin Sandvik	Jorunn Rasmussen
Sparre	Øyvind Wæraas	Nordfjord	Rannfrid Fitje	Borgny Knutsen
Johannes Bolstad	Larvik	Randi Bjørseth	Jessen	Frits N. Jensen
Aud Remo	Odd Bjarne	NSLF Hordaland	Marit Tjalvin	
Anne-Karin	Johansen	Cato Davidsen	Ranveig Løge	
Davidsen	Lillehammer	OPPF	Sarpsborg	
Presteforeningen	Per Rasmussen	Gunnar Nybø	Ellen-Marie	
Nils Kr. Lie	Tordis Blikberg		Mikkelsen	
Fredrikstad	Kari Korsæth			
Ivar Berntsen				

Velkommen til ledsagerne

I forbindelse med Landsmøtet 2011 ønsker landsmøtekomiteen alle ledsagere velkommen til en hyggelig rundtur over Jæren lørdag 25. juni. Utflukten starter fra Quality Airport Hotel, Sola kl.09 30.

Rogaland er Norge i miniatyr. Her har vi alt fra flotte badestrender ved kysten, dype fjorder, frodig innland, hei og fjell. Vi ønsker å vise frem litt av Jærens mangfold med veldrevet jordbruk, store arealer med veksthusnæring for blomster, agurk, paprika og ulike sorter tomater. Våre kulturskatter, Hå gamle prestegård og Arne Garborgs Knudaheio, skal vi besøke før vi får omvisning på det store interkommunale vannver-

ket, Langevann. Her blir vi også servert en herlig lunsj! Det monteres vindmøller på Jæren og vi vil få et inntrykk av dimensjonene ved denne typen kraftproduksjon. Det er også aktuelt med flere andre stopp i løpet av rundturen. Vi regner med å være tilbake på hotellet slik at vi er med og drikker kaffe ca. kl. 15 30. Humørsprederen Svein Inge Årrestad vil være vår guide denne dagen. Ingen kjenner vel Jæren bedre enn ham, og vi kan kanskje forvente små overraskelser undervegs.

På LOPs informasjonstorg på hotellet vil det finnes orientering

om bussruter for dem som er interessert i å ta en tur til Sandnes eller Stavanger. Vi kan ikke unngå å nevne at vi også inviterer til en spesiell aften fredag 24. hvor vi skal en tur utover Jæren for å ha det kjekt sammen over et spennende måltid. Selve hovedmiddagen, lørdag 25. juni, er alltid spesiell under LOPs landsmøter. Vi i LOP Sandnes og Jæren vil gjøre vårt ytterste for at du som ledsager og gjest skal føle deg velkommen og reise hjem med et ”dette var kjekt”-inntrykk.

Landsmøtets vertskap

LOP Sandnes og Jæren ble stiftet 17. april 1997. I det første styret var det styremedlemmer fra alle de seks kommunene Sandnes, Sola, Gjesdal,

Klepp, Time og Hå. Medlemstallet økte hurtig til over 100. Nå har laget omtrent 1.000 medlemmer. Laget fikk alt i 2001 oppdraget å

være vertskap for landsmøtet som ble arrangert på det samme hotellet som i 2011.

LOP Sandnes og Jærens øvrige "medlemskommuner":

Sandnes kommune

Sandnes kommune har passert 66 000 innbyggere, er Norges 8. største by og 9. største kommune.

De siste 20 årene har kommunen hatt en årlig gjennomsnittlig vekst på mer enn 2 %. Sandnes er den hurtigst voksende av de større byer i Norge. Alt tyder på at veksten vil fortsette med samme tempo de neste årene.

De første tegn til bosetting kan spores tilbake hele 6-7.000 år. Men

først fra 1664 er det konkrete registreringer om faste strandsittere. I 1860 fikk Sandnes status som lade- sted og kommune.

Sandnes var opprinnelig mest kjent for sin teglverk- og pottemakerindus- tri, mens produksjon av tekstil- produkter og sykler har satt byen på kartet i nyere tid. I dag kan vi skilte med en aktiv og offensiv oljerelatert industri, et profesjonelt forsknings- miljø, dataindustri og et dyktig for- retningsmiljø.

Fra Norges sykkelhis- tories spede barndom og frem til i dag har Sandnes alltid vært Sykkelbyen bl.a. takket være sykkelprodusen- ten Øglænd DBS. Sandnes ligger sentralt plassert som knutepunkt på Nord-Jæren. Der er god kommuni- kasjon i alle retninger med bil, båt, tog eller fly. Stavanger lufthavn, Sola, ligger bare ca. 15 minuter kjøring fra Sandnes sentrum. Sandnes har en velutbygd, konkurran-

Gjesdal kommune

Sola kommune har 23.350 innbyg- gere, men er den minste i areal med bare 69 km². Kommunen lig- ger nord på Jæren ved Hafrsfjord. Kommunen grenser til Klepp i sør, Sandnes i øst og Stavanger i øst og nord. I vest har vi Nordsjøen som har skapt livsgrunnlag for utallige generasjoner. Næringslivet består av oljerelatert industri, flyplass, jord-

bruk og en sentral havn.

Sola kommune er rik på spor etter menneskers virksomhet, fra steinalder via bronsealder, viking- tid og frem til i dag. Rike grav- funn, mange fornminner og spor etter store gårder forteller om en storhetstid helt tilbake til bronse- alderen. Kjente navn fra vikingti- den er Harald Hårfagre og Erling

Skjalgsson, begge markante skikkelser i Norgeshistorien. Organisasjoner som Sola Historielag og Tanangers Minne driver et omfattende arbeid med å doku- mentere lokalhistorien for Sola og omegn.

Klepp kommune

Klepp grenser mot Sola og Sandnes i nord, Time mot sør og øst og Hå i sør. Tettstedene i kommunen er Kleppe, Verdalen, Klepp stasjon, Kåsen, Pollestad, Kverneland og Voll. Folketallet er 17.400 og area- let 117 km².

Klepp er den nest største jordbruks-

kommunen i Rogaland, med rundt 600 gårdsbruk. Kverneland Group på Øksnevard er den største produ- senten av jordbruksutstyr i verden. Tine driver meieri på Voll, Kleppe og Klepp stasjon, mens Q-meieriene avdeling Jæren holder til på Klepp stasjon. Ellers er offentlig og privat

tjenesteyting viktige næringsveier i Klepp. Høgskulen for landbruk og bygdenæringar lig- ger også i kommunen. Navnet Klepp kommer av det nor- røne kleppr, som betyr knaus eller svaberg.

Time kommune

Det største tettstedet er Bryne som fikk bystatus 1. januar 2001. Andre tettsteder er Frøyland, Kvernaland, Lyefjell og Undheim. Deler av Kvernaland ligger for øvrig i Klepp kommune. Deler av grensen mot

Klepp kommune går gjennom Frøylandsvannet. Landbruket og husdyrholdet er betydelig i kommunen med bl.a. hønse-, saue-, storfe- og svinehold. Industrien sysselsetter likevel

omtrent dobbelt så mange. Forfatteren Arne Garborg vokste opp på Garborgheimen, et gardsbruk i

Hå kommune

Hå kommune ligger fire mil sør for Stavanger og dekker den sørligste del av Jæren. Kommunen grenser i nord til Klepp og Time, i øst til Bjerkheim og i sør til Eigersund. I dag har kommunen omlag 16 000 innbyggere og et areal på 255 km². Hå er den største landbrukskommunen i Norge. Omlag halvparten av arealet i kommunen brukes til jordbruksformål – primært husdyrbruk kombinert med gressdyrking. Næringsmiddelindustrien og den mekaniske industrien er de dominerende industrinæringene. Hå kommune er den største arbeidsplassen i lokalsamfunnet med omlag 1000 årsverk. Rådhuset med kommune-

administrasjonen er på Varhaug. Hovedkommunikasjonsårene nord-sør er Rv 44 og jernbanen. Tettstedene har vokst fram rundt de seks jernbanestasjonene Nærbø, Varhaug, Vigrestad, Brusand, Oгна og Sirevåg. Det har blitt oppdaget noen unike grunnvannslag i Hå kommune som man ikke har sett maken til ellers her i landet. Ved en undersøkelse boret man seg 126 meter ned i jorden og «200 000 år tilbake i tiden» for å få mer kunnskaper om Jærens jordhistorie. På veien ned støtte boret på to vannførende lag. Det ene grunnvannsmagasinet lå 3-12 meter under overflaten mens det

største laget lå hele 40-80 meter under bakken. De ligger oppå hverandre, men er helt atskilt. Det underste laget er fritt for landbruksforurensninger og salt fra havet. Slikt grunnvann kan være aktuelt å bruke som drikkevann når man skal forsyne mindre tettsteder i kommunene eller som reservevannkilder. Kommunevåpenet viser en steinbuk, denne ble mye brukt på Jæren for å rydde stein før gravemaskinene sin tid. De tre føttene til steinbukken kan symbolisere de tre tidligere kommunene.

Landskapet som møter landsmøtet i Garborgs penn

Fra Arne Garborg: Innledning til FRED.

Utafor, i vest, bryt havet på mot ei sju mil lang, låg sandstrand.

Det er sjøve havet, Nordhavet, breidt og fritt, ukløyvd og utøymd, endelaust. Svartgrønt og salt kjem det i veldig rulling veltande inn or dei vestlege himlar, drive av storstormane frå Nordisen og Kanalen, kjøyrande sine fakskvite brimhestar fram or havskodda, so skumskavelen stend, durande sin djupe æveheims orgetone frå dei ytste avgrunnar. So støyper det seg mot strandi og krasar seg sund i kvit foss, med dunk og dyn og lange brak, døyande bort i døyvt dunder.

Opp frå den låge sandstrandi tøyser seg eit armt, grått land med lyngbrune bakkar og bleike myrar, øversått med kampestein, trelaust og berrit; avstengd mot aust med ein lang låg fjellgard. Endelaus synes den nakne hei. Men her og der blånar ei einsleg tjønn, som ligg og gror att, eller eit stort, stilt vatn. Her susar vinden dag og natt. Og gråveret ligg lågt over vidda, der haren rømer frå stein til stein, og allslags brun og spettut og vill fugl ligg i løynde reir og blinkar og blundar.

Over det heile spenner himlen seg vid og grå, frå fjellgarden til havs og så vidt ein ser, - det einaste ljose over tilværet. Den hev ein for auga kvar ein går. Full av skyer og storm heng han mest alltid. Stundom sig han åt jordi og sveiper landet med regn og skodd som ein duk. Og det regner og regner til landet fløymer.

Pensjonister og organisering

Tekst: LOP-leder Eli Vinje

Til sammen er det bortimot en million pensjonister og trygdede i Norge. Det er svært mange, og det er våkne, friske og oppegående mennesker som følger med i utviklingen og som gjerne vil ha noe å si når noe skjer med pensjonistenes forhold.

Til tross for at det er så mange mennesker med mange skriveføre hender, ser det ut som om våre myndigheter kan skalte og valte med pensjonistene akkurat som det måtte passe. Hvordan er det egentlig mulig? Hovedsakelig fordi vi er en taus masse som ikke synes å bry oss nok om hvordan det går med oss. Vi er ikke synlige nok!

LOP er en interesseorganisasjon for offentlige pensjonister. Vi har ca 14 000 medlemmer og strever med å rekruttere flere. Det er et potensiale på området offentlige pensjonister på bortimot en halv million – litt rundt regnet. Hvorfor er vi da ikke flere?

Mange av våre medlemmer har vært aktive i organisasjonsliv som yrkesaktive. Mange gjør i dag en stor innsats i frivillighetsarbeid enten på det private eller på et mer offentlig plan. Men mange kvier seg for fortsatt å organisere seg fordi ”de synes de har gjort nok”, ”orker ikke påta seg verv”, ”vil slippe å engasjere seg i spørsmål”, ”tror at andre ordner opp for seg”, ”vil gjerne være anonym”. Dette er forståelig, men fører til at vi ikke når fram med helt legitime krav angående vår egen situasjon.

Behovet for at pensjonister orga-

niserer seg er spesielt aktualisert gjennom det som er skjedd det siste året. Helt siden behovet for en pensjonsreform ble åpenbar, har det vært oppfattet som en allmenn sannhet at pensjonister koster for mye og at vi snart blir så mange at samfunnet ikke kan bære kostnadene uten at det tas spesielle grep.

Det er riktig at gruppen pensjonister vokser og at levealder stiger slik at mange lever lenger enn tidligere. Det er også riktig at med tiltakende alder øker sjansen for at en trenger hjelp både fra helsevesenet og med praktiske gjøremål. Men det er ikke slik at en pensjonist automatisk legger beslag på offentlige ressurser bare fordi en er pensjonist. Mange holder seg friske og aktive lenge og de aller fleste bidrar fortsatt til fellesskapet fordi vi betaler våre skatter og avgifter og fordi vi stiller opp i mange situasjoner. Det er ikke så rent få besteforeldre som stiller opp slik at mor og far kan gå på jobb selv om barn må være hjemme fra skole fordi de ikke er helt i form. Eller som driver felles aktiviteter for barn eller på en frivillighetssentral. Jeg har ikke sett regnestykker på hva disse tjenestene sparer samfunnet for, men det må beløpe seg til store summer.

I møter med LOP-medlemmer og med andre pensjonister blir det stadig pekt på hvor uriktig det er at pensjonister behandles slik som vi nå ser. Vi blir sinte over å bli fratatt det vi mener er ordninger og rettigheter som vi har jobbet for gjennom mange år. Offentlige pensjonister har betalt ganske mye gjennom årene til sin pensjonsordning. I til-

Sf-ledelsen hos Høyre
(Foto: Thor-Eirik G. Mykland)

legg har arbeidsgiver betalt for at ordninger skulle kunne bestå. Så skjer det flere ting på relativt kort tid uten at vi kan forstå behovet helt ut.

Samfunnet legger opp til at stadig flere skal greie seg på egen hånd lengre enn før. Vi skal holde oss friske og ta vare på oss selv. Det er for øvrig helt i tråd med det pensjonistene selv sier. Vi vil gjerne få bo hjemme, stelle oss selv og holde oss så friske som mulig. Men vi opplever at dette kan utvikle seg forskjellig fra individ til individ. Det finnes offentlige ordninger hvor man kan få hjelp med mye i tillegg til at private tilbydere stadig øker i antall og tjenester. Dette er jo utmerket, men det er ikke gratis. Enten tjenestene kommer fra det offentlige eller det private, vil prisen øke. Med økende alder vil sannsynligvis behovet for tjenester også øke. Man må med rette kunne etterspørre sammenhengen i at pensjonene kontinuerlig skal underreguleres samtidig som den enkelte pensjonist må bruke mer av pensjonen for å klare seg i sin egen bolig.

Underreguleringen, også kalt indeksering, er en måte å spare penger på. Pensjonsreformen er tuftet på et solid flerpartivedtak på Stortinget. Her har mange vært meget enige om hvor dyre pensjonister ser ut til å bli, hvor mange det blir av oss og hvor lenge vi kommer til å leve. Bare den årlige underregulering viser at gjennom en periode på 17 år etter en er blitt pensjonist, vil en ha tapt ca en årspensjon.

EN SMAK AV NORMANDIE OG PARIS

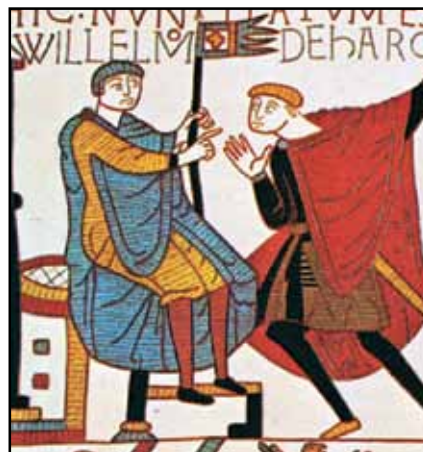
historie mat kunst kultur
18. - 25.oktober 2011

Turen er et samarbeid med LOP, Rogaland.
Flyet går fra Haugesund, Stavanger, Bergen og Oslo.
Opplev bl.a.landgangstrendene og Bayeux- teppet
i Normandie.

De siste tre dagene nytes i Paris.
To norske reiseledere og lokale guider.

Pris: kr. 14.700. Enkeltromstillegg kr. 2.700.
Påmeldingsfrist: 14 JUNI

For mer info, kontakt Bente, tlf. **92455622**
eller: **bente@tiramisu.no**

Fortsettelse fra side 14

Det er mye. At en har valgt å se dette over en periode på 17 år, handler om at dette er gjennomsnittlig levealder for en som pensjonerer seg i pensjonsreformens første år, altså i år.

En annen innsparing er levealdersjustering som alle fremtidige pensjonister vil bli utsatt for.

Fra og med i år er også skattesystemet for pensjonister lagt om slik at fradrag er blitt redusert og trygdeavgift er økt. Nå vil det samtidig bli hevdet at for ganske store grupper av pensjonister fører årets omlegginger til økt utbetaling, ikke redusert. For LOPs medlemmer er det derimot slik at de fleste har fått mindre utbetalt enn tidligere. Dette handler om at våre pensjoner har

vært rimelig gode som et resultat av innbetalinger og rettigheter.

Vi mener det er urimelig at vi skal straffes på denne måten og at en omlegging skal skje innenfor en gruppe. At de med minst pensjon bør få mer, er vi alle enige i, men dette er et samfunnsansvar, ikke et pensjonistansvar.

Dersom LOP hadde hatt et flertall av pensjonistene fra offentlig sektor som sine medlemmer, hadde det vært mye vanskeligere å overse oss og våre interesser slik det nå gjøres. Det er altså utrolig viktig å få og beholde så mange medlemmer som mulig. Da blir vi sterke!

Selv om en ikke ønsker å stille opp i lokallag eller være aktiv på annen måte, er det viktig at medlemskap

oprettholdes. Det er bare gjennom konkret organisasjonsarbeid at vi kan vise våre myndigheter at pensjonister står sammen og at vi ikke finner oss i mye av det som en planlegger over hodet på oss. Så behold medlemskapet og gjør det kjent for alle venner og bekjente at gjennom støtte til din organisasjon har vi mulighet til selv å forme vår og andre pensjonisters framtid. I offentlig sektor har vi bestandig blitt fortalt at vi må tåle dårligere lønnsutvikling fordi vi hadde så trygge jobber og fordi vi hadde en god pensjonsordning. Det er denne en nå prøver å rasere og som LOP gjør sitt ytterste for å forsvare. Til det trenger vi medlemmer – mange medlemmer!

Til høstens cruise på Donau er det gledelig mange påmeldte LOP-ere. Deltakerne kommer fra store deler av landet, nordligste er Nordland, i vest Bergen, i øst Sellebakk og i sør Larvik. De kan se fram til en flott og innholdsrik opplevelse både ombord på båten og på turene på land. Noen turer i hovedstedene langs Donau, andre i mere landlige omgivelser. LOP deler båten med en gruppe fra Nordea og en fra Sparebanken Hedmark, så det blir god anledning til å bli kjent med andre enn LOP-medlemmer. Turutvalget ønsker dere alle sammen god tur. Så til høstens turer: Sør-Afrika og juleturen til Krakow. Her det ennå god plass, og vi viser til informasjon i Vi i LOP og på www.lop/medlemsreiser.

Bli med LOP til Sør-Afrika - storlått og fargerikt

24. oktober - 1. november 2011

Tropisk skog og ørkenaktige landområder, fjell som tar pusten fra deg, og savanner som rekker fra den ene horisonten til den andre. Lange, gylnne strender og bratte klippekyster – alt dette er med på å forme Sør-Afrika. Vi får med oss høydepunkter som Cape Town, Robben Island, Kapp det gode håp og Kruger Nasjonalpark. Høres det fristende ut?

Dagsprogram

Dag 1: Reisedag. Norge - Cape Town

Dag 2: Fantastiske Cape Town.

Botanisk paradisi og Table Mountain.

Dag 3: Båt til Robben Island, Nelson Mandelas fengsel og museum

Dag 4: Kapp det gode håp og Duikerøya. Naturresevat og store naturopplevelser.

Dag 5: Frivillig utflykt til vindistriktet Stellenbosch. 300 år gammel vinkultur.

Dag 6: Cape Town - Hazyview og Krugerparken. Magisk stemning og vin på terrassen.

Dag 7: Kruger nasjonalpark Et av Afrikas største og viktigste viltreservater venter. Safari og spennende opplevelser. Avskjedsmiddag om kvelden.

Dag 8: Johannesburg - hjemreise.

Dag 9: Ankomst Norge

Turpris kr 22 850,- per person

Plus flyavgifter kr 3270,-
(med forbehold om endringer)

Turprisen inkluderer:

Fly Gardermoen – Cape Town og Johannesburg – Gardermoen
Innenlandsfly Cape Town – Nelspruit
7 netter på hotell i dbl. rom
8 frokoster hvorav 1 på fly
4 lunsjer, dag 2, 4, 7, 8
8 middager hvorav 1 på fly dag 1 – 8
Alle utflykter i henhold til program
Reisevert fra LOP
Reiseleder/guide fra Norsk Tur

Tillegg:

Enkeltromstillegg kr 2700,-
Inngang til Table Mountain dag 2 kr 210,-
Utflykt dag 5 kr 620,-

Kun få plasser ledig !!!

Bli med LOP på Cruise på Donau - fra Wien til Bucuresti

5. - 12. september 2012

Donau, Dronningen blant Europas elver, er en mektig vannvei som forbinder ti europeiske land. Vi kan love deg en meny med vakre landskap og spennende utflykter, nydelig mat og overraskende opplevelser. Opplev Østerrike, Slovakia, Ungarn, Serbia, Romania og Bulgaria, vakre hovedsteder og spennende severdigheter, og nyt tilværelsen ombord på et førsteklasses cruiseskip.

Turpris kr 15 750,-

Plus flyskatt kr 400,-
(med forbehold om endring)

Turprisen inkluderer:

Flyreise Gardermoen – Wien og Bucuresti – Gardermoen
7 netter på MS Amadeus Diamond i utvendig dbl lugar på nedre dekk
Full pensjon om bord (ikke drikke)
Buss og alle utflykter iflg. program
Reisevert fra LOP
Reiseleder/guide fra Norsk Tur

Tillegg: For oppgradring av lugar
Tips til betjeningen om bord

Pensjonsutvalget har valgt å ta ut en artikkel fra nettsida til Statens Pensjonskasse. Den gir en god oversikt over hvordan regelverket for regulering av ulike typer pensjoner vil være fra og med 1. mai nå i år. Vi viser til at det er mye god informasjon på pensjonskassenes hjemmesider.

Regulering av pensjon

Pensjonsrettighetene dine reguleres hvert år slik at de opprettholder verdien over tid. Fra 2011 ble det innført ny regulering, som tar utgangspunkt i lønnsveksten i samfunnet.

Før pensjonsreformen ble pensjonene regulert etter folketrygdens grunnbeløp - G. Fra 2011 reguleres pensjon under opptjening med lønnsveksten. Siden folketrygdens grunnbeløp ligger tett opp mot lønnsveksten, er denne delen av reguleringen omtrent som tidligere. Regulering av pensjonen skjer med virkning fra 1. mai hvert år.

Lønner seg å jobbe lenger

Endringen gjelder først og fremst pensjon under utbetaling, som skal reguleres med snittet av lønn og pris. Dette kalles også indeksering og innebærer at pensjonen først skal justeres med lønnsveksten – deretter trekkes det fra en fast faktor på 0,75 prosent. Regnestykket blir slik: Regulering = lønnsvekst x (1-0,0075). I praksis betyr det at lønnsveksten multipliseres med 0,9925.

Dette betyr at pensjon under utbetaling i tjenstepensjonsordningen reguleres noe svakere enn tidligere. Generelt kan man si at jo lenger du venter med å ta ut pensjon, desto mindre betydning får den nye reguleringen for din totale utbetaling.

For øvrig vil folketrygdens grunnbeløp bestå og øke med virkning fra mai hvert år, og vil fortsatt være en avgjørende faktor for fastsettelse av de fleste ytelser fra folketrygden.

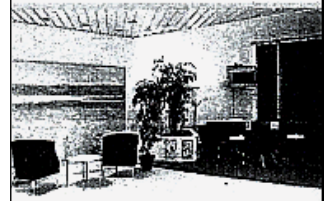
Pensjonstype	Regulering av opptjening frem til 67 år	Regulering av utbetaling før 67 år	Regulering av utbetaling etter 67 år
Uttak alderspensjon fra 67 år			Lønnsvekst x 0,9925
AFP og særalderspensjon	Lønnsvekst	Lønnsvekst x 0,9925	Lønnsvekst x 0,9925
Uførepensjon	Lønnsvekst	Lønnsvekst	Lønnsvekst x 0,9925
Ektefellepensjon		Lønnsvekst	Lønnsvekst x 0,9925
Barnepensjon		Lønnsvekst	

Regulering av alderspensjoner – et eksempel

Alle alderspensjoner reguleres med lønnsvekst multiplisert med faktoren 0,9925. La oss se på et eksempel på hvordan reguleringen slår ut over en periode på ti år når alderspensjonen er 200 000 kroner. Det forutsettes en jevn lønns- og G-vekst på 4 prosent. Etter 10 år vil differensen mellom pensjonsgrunnlagene med historisk og ny modell utgjøre omtrent 22 000 kroner per år.

Hotell i Tromsø

Gunstige kurs- og konferanselokaler

Ypperlig for turgrupper/idrettslag

- Rimeligst i fylket? Vi har kuttet prisene
- Gratis parkering – også for turbusser
- Gratis oppkobling til trådløst nettverk
- Nylig oppusset

HOS OSS ER DET HYGGELEG Å BO!

Sydspissen Hotell

Strandveien 166,
9006 TROMSØ
Telefon: +47 77 66 14 10
www.sydspissenhotell.no

Skal dere på tur?
Kontakt

www.cominor.no
turbuss@cominor.no
Telefon 934 72 528

FINANSIERING - SPARING - FORSIKRING
ALT PÅ ETT STED

Rik. Kaarboes plass 2, Harstad
Tlf. 77 00 28 00
www.harstad-sparebank.no

Bestill bussturer hos oss
Vi har 7 minibusser og 6 store turbusser

Tlf. 0047 901 93 690
E-mail: evensas@online.no

Inntekt fra offentlig sektor- trekk i pensjonen

Elen Lein leder i Pensjonsutvalget i LOP

Vi mottar en del spørsmål fra pensjonister som har hatt inntekt etter at de har gått av med AFP eller er alderspensjonister over 67 år. Flere har fått brev fra sin pensjonskasse f. eks. Statens Pensjonskasse (SPK) eller Kommunal landspensjonskasse (KLP) om at de vil bli trukket i pensjon fordi de har hatt for høy inntekt. Det er nok noe forvirring rundt dette fordi det fra NAV har vært annonsert at nå kan du tjene så mye du ønsker ved siden av folketrygden uten å bli trukket i pensjon.

Ved siden av den offentlige tjenestepensjonen kan du ikke tjene så mye du ønsker, f. eks. fra din arbeidsplass i det offentlige, uten å bli trukket i pensjonen. Fra en privat bedrift kan du derimot tjene så mye du vil uten å få trekk. Arbeid innenfor de virksomheter som er med i overføringsavtalen med SPK er også omfattet av avkortningen. Her er det noen som har bommet fordi de har trodd virksomheten ikke er offentlig.

Med AFP kan du bare tjene 15.000 kr uten trekk i pensjonen. Med pensjon fra KLP kan du arbeide 147 timer pr kvartal med vanlig lønn uten trekk. Med pensjon fra SPK kan du ha pensjonistlønn uten å få trekk i pensjonen, Pensjonistlønnen er fra SPK fra 1. januar 2011 fastsatt til 165 kr pr time, og for undervisningspersonell er det en egen beregning som er slik: 165 kr pr time x 1400/ årsrammen i faget

Inntekt fra en stilling med medlemskap i en offentlig tjenestepensjonsordning vil redusere alderspensjo-

nen fra offentlig pensjonskasser. Hvis du har inntekt fra arbeid i offentlig sektor – i større omfang enn nevnt foran - påvirker dette pensjonen fra SPK, KLP eller andre offentlige pensjonskasser. Trekk i pensjon skjer hvis du har inntekt fra en stilling med medlemskap i en offentlig tjenestepensjonsordning. Det betyr at du er meldt inn i pensjonskassen og blir trukket i pensjon. Pensjonen reduseres da etter forholdet mellom pensjonsgrunnlaget og inntekten:

Ny pensjonsgrad = (pensjonsgrunnlag – inntekt)/pensjonsgrunnlag x 100%

Mer om AFP og trekk i pensjon

Det er særlig de som har gått av med AFP som henvender seg til oss med spørsmål fordi de er overrasket over stort trekk i AFP-pensjonen.

Hvis en skal gå av med AFP er det viktig at en gir beskjed til pensjonskassen om hvor mye en kommer til å tjene i tillegg til pensjonen.

Dersom det viser seg at den reelle arbeidsinntekten vil avvike med mer enn 15 000 kroner fra den sannsynlige inntekten en har oppgitt, må en gi skriftlig beskjed om det. Da regnes det ut en ny pensjonsgrad og pensjonsutbetalingen justeres.

Hvert år når skatteligningen foreligger, beregner pensjonskassen et etteroppgjør. Dersom det viser seg at den faktiske inntekt etter at en gikk av med pensjon avviker med mer enn 15 000 kroner fra den inntekten pensjonen er beregnet etter, fastsetter pensjonskassen en ny pensjonsgrad. Pensjonisten får da

enten etterbetalt pensjon, eller må tilbakebetale dersom han har fått for mye utbetalt.

Når pensjonskassen skal beregne etteroppgjøret, får pensjonisten et brev der han blir bedt om å dokumentere inntekten sin.

Det er viktig å være klar over at 15 000 kroner er et toleransebeløp og ikke et fribeløp. Dette toleransebeløpet er absolutt. Blir avviket en krone høyere enn toleransebeløpet, vil pensjonen bli beregnet på nytt ut fra den faktiske inntekt. Eksemplet nedenfor viser at trekket kan bli mye høyere enn det en har tjent over 15.000 kr. Vi gjør oppmerksom på at beregningene kan være mer komplisert enn i dette eksemplet.

En pensjonist hadde en inntekt på 400.000kr, gikk av med AFP og fikk en pensjon på 240.000 kr. Hun tjente dette året 16.000 kr i tillegg til pensjonen. Etter formelen ovenfor blir :

Ny pensjonsgrad: $(400.000 - 16.000) / 400.000 \times 100 = 96 \%$
 Dette betyr at ny pensjon blir 96 % av 240.000kr som utgjør 230.400 kr. Noe som betyr at trekk i pensjonen blir $(240.000 - 230.400) \text{ kr} = 9.600 \text{ kr}$

Hennes totale inntekt blir da $(230.400 + 16.000) \text{ kr} = 246.400 \text{ kr}$
 En annen måte å tenke på er: 16.000 kr er i dette tilfellet 4 % av tidligere inntekt eller pensjonsgrunnlag. Dette betyr at pensjonen blir redusert med 4 %. 4 % av 240.000 kr utgjør 9.600 kr, og dette utgjør trekket

Tromsø-pensjonister i Tyrkia

av Harald Sivertsen

45 hutrende og forventningsfulle pensjonister satte seg på direkteflyet Tromsø-Tyrkia - det skulle bli godt å komme til solen og varmen og kjenne på hvordan et 14 dagers "herskabelig" liv i utlendighet ville fungere.

All inclusive

Etter vel fem timers flyreise landet vi kl. 04.14 på Antalya flyplass, og etter ytterligere en timers bussreise var vi framme ved feriebyen Kemer hvor vi tok inn på 5-stjerners Viking Star Hotell. Dette var bygget i 2007, hadde 200 rom samt alle rettigheter som basseng, barer, diskotek, showroom og trimstudio m.v. Med all-inclusive-rettighetene hadde vi sikret oss fri adgang til alle måltider, underholdning og i barer, samt transport til og fra badestrendene i byen. Hvordan skulle dette ende?

Fiskerlandsby ble turistby

Feriebyen Kemer var en liten fiskerlandsby som de siste tiårene blitt utviklet til en moderne turistby. Den ligger lunt til ved Middelhavet mellom strandlinjen og skogkledde åser i de høye Taurusfjellene. Byen har et rikt utvalg av flotte hoteller, moderne og variert forretningsstrøk, stor markeds plass, parkanlegg, diskoteker, marina, museer og gode muligheter for trimturer i bystrøket eller til fjells. Temperaturen om morgenen var godt over 20 og passerte 30 utover dagen. Det flate bylandskapet innbød til behagelige fotturer i turist- og boligområdene, mens fjellet og turstiene gjorde det mulig å utfordre kondisen. Flere organiserte turopplegg til land og

til vanns var også tilgjengelig.

Tyrkernes vennlighet og det faktum at mange behersket vårt eget språk var nok en sterk medvirkning til en livlig handelsaktivitet, men vi var jo på forhånd blitt orientert om at enhver handel starter med pruting og at man ikke burde gi seg før prisen var halvert.

Broket historie

Selvfølgelig burde en reiserapport også si noe om dette forunderlige landet Tyrkia som har en lang og svært broket og innholdsrik forhistorie. Et land som befinner seg 3 prosent i Europa og resten i Asia, som huser ca. 72 millioner mennesker hvorav ca. 98 prosent er muslimer, som ennå har store etniske utfordringer å løse, som er medlem av NATO, men ikke ennå er godt nok for EU. Historien om landet overlater jeg gjerne til leserne å reise i.

Turen gjorde godt

En slik 14 dagers tur til Tyrkia var godt både for hjerte og sjel. Vi ble en stor vennekrets og hadde det trivelig sammen på alle vis. Da hjemturen nærmet seg, var det likevel godt å vite at vi hadde et hjemland og familie som ventet på oss, og at egentlig er våre egne vaner og levevis kanskje er det beste for oss. Drømmen var i alle fall blitt virkelighet.

Takk for god planlegging og forberedelse av reise og opphold, og takk til våre reiseledere Leif Karlsen og Frits Jensen som bidro til at turen ble vellykket.

Turtilbud: Kokkekurs og vinopplevelser i Toscana

Storaas Adventures tilrettelegger kokkekurs for mat- og vininteresserte i Toscana.

Du lærer om det toscanske kjøkken i kombinasjon med lokale viner. Det toscanske kjøkken er kjent for så vel kjøttretter som fisk og skall-dyr. Og noen desserter du nå ikke lenger skal drømme om, men lage selv.

Kurset starter søndag og avsluttes lørdag. De fleste dager er delt i to: en del med matkurs og en annen med en opplevelse. Kurset foregår på engelsk og "chef"/kursleder er Claudio Piantini. Cladio driver en liten restaurant i Figline Valdarno, like syd for Firenze. Han er en fantastisk kokk med egen kjøkkenhage og har lært kjøkkensjefen til dronningen av England i italiensk kokekunst.

Kursprogram

Søndag

Henting etter avtale på flyplassen eller togstasjonen i Firenze for transport til Figline Valdarno. Innsjekking på Relais Torre Guelfa.

Kl. 19.30 Middag sammen med Chef Cladio Piantini. Vin inkludert.

Mandag

Frokost. Frammøte på kjøkkenet for første del av matkurset.

Lunsj midt på dagen basert på hva dere selv har lært og laget.

På ettermiddagen inviterer Chef Cladio til vinsmaking. Deretter smaking av ost og en lettere middag.

Tirsdag

Frokost. Transport til torvet i Figline Valdarno. Cladio blir med og dere besøker det lokale markedet for frukt og grønt. Deretter starter time nr to som ender med lunsj.

Kl 15.00 transport til Arezzo, hjembyen til flere store italienske kulturpersonligheter, bl.a.

Arkitekt Vasari og poet Petrarca. Vi går rundt i byen, besøker den vakre kirken San Francesco og de kjente freskomaleriene laget av Piero della Francesca, en av opphavsmennene til renessansen.

Kl. 19.30 Middag på et lokalt trattoria i Arezzo. Transport tilbake etter middag.

Onsdag

Frokost- Den tredje timen starter hos Claudio. Deretter lunsj som dere er med på å forberede selv.

Kl.16.30 Avreise for rundtur i Chianti Classico. Innlagt besøk i den sjarmerende lille byen Greve og i slottslandsbyen Montefioralle. Har du hørt om den kjente slakteren Falorini så får du anledning til et besøk her.

Middag på restaurant "Le Scuderie" i Badia a Passignanio. Transport tilbake etter middag

Torsdag

Frokost. Fjerde time starter og deretter lunsj på bakgrunn av hva dere har produsert.

Ettermiddagen er satt av til egentid. Middag på kvelden med lokal vin inkludert.

Fredag

Frokost. Rundtur i Chianti. Besøk i San Gimignano, en fantastisk middelalderby hvor vi går rundt på egenhånd. Deretter går turen til Sienna, helt syd i Chianti. Sienna er verdenskjent for sitt årlige hesteveddeløp på torvet også kalt "Il Palio". Lunsj på egenhånd denne dagen. Retur til Claudio på ettermiddagen for "avskjedsmiddag" med lokale viner inkludert

Lørdag

Frokost. Kl. 10.00 Transport til Firenze

Om noen ønsker et opphold i Firenze, Pisa eller et annet sted kan vi være behjelpelig med å bestille overnatting.

Priser

Netto kostnad pr person i dobbeltrom kr 12 650 (forbehold om valutaendringer).

Tillegg for enkeltrom 120 euro.

Fratrekk for deltagere som ikke skal delta på kokkekurs, men delta på måltidene og det øvrige programmet 100 euro.

Bestilling: Storaas Adventures AS v/ Jarle Storaas: jarle@storaas.no eller 97 15 32 10

		AV-FALL	FØRE	SANG	BÆRET LEG- DEL	POST- TET	
		SKYLDIGE					
					M- NAVN		
		SVEL- LER				VANE	
		REGNE		OXS- GEN NEON		TALL TÅR	
	STAM- MEN	NED- BØR MØBEL				DAMPE	
KV- NAVN		APPA- RAT RISTE	SLEDE		FEIL- FRI	SLAPP ATOM	
				TAGG			
LYD- PINNE			VERDEN FAM- NAVN			DIKT SV. KOMM.	
HÅND- EN				BAK- VERK	LØP		INN- MAT
FOR- LANGE EGEN				SOMME		VED KVAR- TER	
		I ÅRET			DØPE		
RED- SKAP	TRIST	RUT- SJET	GIDDE RØRER			ART.	
		MYNT			HIL- STE TAGG		
GARN		CIRKA LITEN		VOK- SER	GÅR		
VRIM- LE			STOFF TRE		SLYNG- LENE	STRE- VE	HAND- LE
BY I INDIA					FASE		DRIK- KER
UNGE			ØY SLUF- FE			RENN FØL- SOM	
ENDE		KALD SAK					
MÅL		OPP- DRETT LENE		TYKK	SKRED	PLA- GER	
ANER							
SI SER- VERE					FØLER		LIKE
		LEG- DELEN			SIDEN		

3 vinnere får 5 Quick-lodd!

Det er ikke nødvendig å sende inn hele siden. Skriv løsningsordet i den gule gaten på slippen nederst eller på et postkort og send inn.

Vinnere i nr. 1:

Liv Annfrid Røssak, Drammen
Ånund Anderssen, Flekkefjord
Inger R. Pettersen, Stokmarknes

er tilskrevet og har fått sine lodd.
Gratulerer!

Alle innsendte løsninger er kontrollert. Beskjeder er notert og hilsener har varmet.

Løsning nr. 1

		G O B	S P R	F O R	M	P L E K	
		L E D E R	L E V E R	P Å	T I K		
		E N D R E R	R O M	D I	S E K T	G	
		O D D E R	R O M A				
		E T N A	S A S A	O P P	L B E T T	A L	
	J E R K	S B A T T	S N E	S L U E			
D Y R	↓	STOFF	G	PLASS			
			O B S	E N E	R		
I L D E R	E I	S P I K	U T E N	O M	V		
NOBEL			E D E L	M A L E R	F U K	F E	
Ø	L E I	K L A	R E R T E				
M A G R E	L I N E	A	M Y N T E N	D E L T A E T	S R A S T	A L U R	
T Y N A R	T Y S K	N O T T E N	R Å P P O R T E N				
B L O T T	B A R E	L E V	C I S S A	L E D E	R	G I	
R E L I	G E N E R E R E R						
T I L	L A N G T	P Å	R				
D E L E R	E	V I N N E					
P E R I O D E N E	N E A						
R	D E N	L U N	T E				
F O R	D E G	E R T S					
G N I	A P E N	S	E S				
E N O K	N E O N	I S E					
S N E K K E R	B U K S E R						

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr/poststed: _____

Løsningsord: _____

Sendes til Vi i LOP, Tømtesvingen 30, 2013 Skjetten innen 15. august.

LOP og samarbeid

Arbeidsdepartementet sendte brev til pensjonistorganisasjonene og ba om krav til statsbudsjettet 2012.. Pensjonistforbundet leverte sine krav i brev av 24.11.2010. Unio leverte sine krav i brev av 03.12.10. Arbeidsdepartementet innkalte til drøftingsmøte tirsdag 1. februar 2011. Unio møtte ikke, de hadde sovnet i timen.

Når du ser på kravene fra Pensjonistforbundet og Unio har de mange sammenfallende interesser, men Pensjonistforbundets krav er mer utfyllende også rettet mot enkelte departementer. Pensjonistforbundet er sekretariat for SAKO samarbeidet som er

landsomfattende pensjonistorganisasjoner i offentlig sektor, Telepensjonistenes landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets pensjonistforbund, Statens vegvesens pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet og LO-stats pensjonistutvalg.

Hvor står LOP i dette bildet. Etter min mening burde LOP innlede samarbeid både med Pensjonistforbundet og SAKO som er offentlige pensjonister.

LOP har valgt å innlede samarbeid med Seniorsaken og Forsvarets pensjonistforbund og har dannet Seniorenes fellesorganisasjon (Sf).

Jeg mener LOP bør trekke seg fra dette samarbeidet når vi ser hva slags saker Seniorsaken kjører i media. Det handler om tildeling av sykehjemsplasser. Hvis vi går til pensjonistforbundet kravliste, finner vi bredden i hva som er viktig i god seniorpolitikk

Det er beklagelig at Unio ikke møtte til drøftingsmøtet, men er LOP tjent med å bruke Uniosom forhandlingspartner, Sf kan aldri bli slagkraftig nok og da burde LOP støtte seg til Pensjonistforbundet og SAKO.

*Erling Loraas
Sarpsborg LOP*

HYUNDAI

Tør du å tenke ut av boksen?

Den helt nye **HYUNDAI ix20**

Den helt nye Hyundai ix20 er en velutstyrt flerbruksbil med nydelig design og plass til hele familien. Bilen har også den effektive Blue Drive™-teknologien som bidrar til lavere utslipp og forbruk. Den helt nye Hyundai ix20 er nominert til årets bil, du forstår selv hvorfor når du ser den. Hvis du forventer litt ekstra, så gjør deg klar til en gledelig overraskelse.

Den helt nye Hyundai ix20 kommer også med 5 års trippelgaranti med ubegrenset kjørelengde. Du får 5 års kvalitetsgaranti, 5 års fri vei-assistanse og 5 års årlig «helsesjekk» av din bil.

Pris fra kun **kr 189.950,-***

Kvalitet fra verdens 5. største bilprodusent

5 ÅRS TRIPPEL GARANTI

www.ix20.no

*Veil. pris levert Drammen. Lokale frakt- og lev. omkostninger, vinterhjul og metallisk lakk kommer i tillegg. Drivstoff forbruk blandet kjøring: fra 0,42 l pr mil. CO₂ utslipp: fra 114 g/km.

Biltrend Tromsø AS
Solstrand
9020 Tromsdalen
Telefon: 97 49 30 00

Informasjon til lokallagene fra sekretariatet – juni 2011

- Innkreving av kontingent bør skje tidlig i januar sammen med innkalling til årsmøtet og programmet for vårhalvåret. Påminnelse til de som ikke har betalt sendes i mars. Fristen for innbetaling av den sentrale kontingentdelen på kr 150 er 1. mai hvert år.
- Ordningen med vervepremie gjelder fortsatt. Kr 50 for hver reell økning i medlemstallet pr. 31.12 hvert år i henhold til innbetalt kontingent.
- Antall helårs- og halvårsmedlemmer må oppgis. Det gis vervepremier for begge grupper! Halvårsmedlemmer kan være de som melder seg inn i 2. halvår.
- Nestleder i laget bør ha ansvaret for medlemsvervingen.
- På anmodning sender sekretariatet oppdaterte medlemslister og lister på direkte-medlemmer som kan verves til lokallagene. Oppgi laveste og høyeste postnummer i lokallagets dekningsområde. Kontakt Tove Lian.
- Sentralstyret blir orientert om medlemstallene i hvert lag på alle møtene.
- Avtalen med Norsk Sykepleierforbund (NSF) gjelder bare sykepleiere som er medlemmer i NSF, og NSF betaler den sentrale kontingenten for dem. Sykepleiere som ikke er medlem i NSF eller ikke oppgir medlemsnummer i NSF, må betale full kontingent. NSF-medlemsnummeret må lokallaget sende LOP sentralt sammen med innmeldingen. Sykepleiere får medlemsblad i henhold til registrering i NSF – ikke som medlem av lokallaget. Sykepleiere får ett medlemsnummer som sentralt registrert og ett som lokallagsmedlem, men teller bare som ett medlem i offisiell og statistisk sammenheng.
- Navn på nye medlemmer, adresseendringer, utmeldinger m.m. bør sendes snarest mulig slik at medlemmet får neste medlemsblad eller det kan stoppes ved dødsfall. Gi opplysning om årsak til utmelding (ubetalt kontingent, utmelding, dødsfall).
- Medlemsblad som kommer i retur medfører stopp i abonnement. Derfor fører sene endringsmeldinger ofte til at bladet stoppes unødvendig.
- Ektepar/samboere får bare ett medlemsblad. Gi beskjed om dette.
- Medlemskartoteket bygger på medlemsnummer som må oppgis ved alle henvendelser til sekretariatet.
- Send aldri inn medlemslister for laget, bare endringene.
- Dobbelregistrering skjer altfor ofte. Lokallagene må oppgi når direkte-medlemmer melder seg inni laget. Det må skilles mellom nye medlemmer og medlemmer som overfører sitt medlemskap fra direkte medlemskap til lokallagsmedlemskap.
- Noe du vil snakke med daglig leder eller sekretariatsmedarbeider om? Send epost eller sms. Adresser/telefonnr finner du på side 2.
- Husk å oppdatere nettsiden til laget! Ellers fungerer den verken som informasjonskanal eller i verveøyemed.
- Medlemstallongene nedenfor kan brukes av alle!

Jeg vil bli medlem av LOP!

..... som medlem av nærmeste lokallag.
Kontingent ca. kr. 250 pr. år.

..... som direkte medlem av LOP sentralt.
Kontingent kr. 150 pr. år.

Navn:

Adresse:

Postnr.: _____ Poststed:

Porto
A-post

LOP
Petter Grubensgt. 9,
8624 MO I RANA

Jeg vil melde fra om

Nytt navn:

Ny adresse:

Postnr.: _____ Poststed:

Innsendt av:
Navn:

Medlemsnummer:

Husk også å varsle lokallag!

Porto
A-post

LOP
Petter Grubensgt. 9,
8624 MO I RANA

Returadresse:

LOP
 Petter Grubensgt. 9
 8624 Mo i Rana

B-BLAD

LOKALLAGENE

AKERSHUS

Asker
 Jorid Nørholm 66 78 51 07
 Vetrekkollen 34 1392 Vettre

Bærum
 Henny Andenæs 67 14 48 61
 Hagaliv. 1 1358 Jar

Nedre Romerike
 Leon Skogvold 45 60 60 04
 Risalleen 27 2007 Kjeller

Øvre Romerike
 Kjellfrid Frankmo 97 09 24 74
 Romsaas alle 16 2050 Jessheim

BUSKERUD

Kongsberg
 Rolf Wallin 32 73 44 07
 Jonas Lies vei 22 3610 Kongsberg

HEDMARK

Glåmdal
 Jan Nicolay Aas 915 30 560
 Kløverbakken 7 2208 Kongsvinger

Presteforeningen
 Nils Kr. Lie 952 19 026
 Karlsvognen 59 2315 Hamar

HORDALAND

Bergen og omland
 Gunda Falao Sparre 55 90 10 53
 Nordnesvn. 42 5005 Bergen

NSLF Hordaland
 Laila Pettersen 902 20 221
 Vardesvingen 92A 5141 Fyllingsdalen

Sunnhordland
 Vermund Trohjell 53 42 04 42
 Leitevegen 41 5430 Bremnes

Voss
 Bjørn Fareth 56 51 36 34
 Vossabakken 8 5700 Voss

MØRE OG ROMSDAL

Kristiansund
 Øyvind Wæraas 71 58 39 72
 Dalvikveien 4 6508 Kristiansund

Molde
 Anne-Lise Bergseth 911 52 998
 M. Dahls gate 8 6413 Molde

Ålesund
 Sigurd Dybvik 70 13 37 60
 Sjømannsvn 10 6008 Ålesund

NORDLAND

Midt – Helgeland
 Åse Floa Steinrud 75 17 18 48
 Kippermoen 7 8661 Mosjøen

Rana
 Tove Lian 75 15 03 02
 Petter Grubensgt. 9 8624 Mo i Rana

Salten
 Brynhild Geiring 75 53 93 68
 8102 Skjerstad

Vågan
 Turid Hansen 992 59 829
 Vestermyrvn 7 8300 Svolvær

NORD-TRØNDELAG

Namsos
 Bjørn Kvatningen 74 27 33 23
 Kjell Hals vei 14 7800 Namsos

Steinkjer
 Leif Aune 74 14 36 34
 Kårbergvn. 14 7710 Sparbu

OPPLAND

Gjøvik
 Berit Bugge Arnestad 61 17 84 30
 Lillengvegen 1 2827 Hunndalen

Gudbrandsdalen
 Terje Lindby 61 23 08 50
 Dahlevegen 16 2670 Otta

Lillehammer
 Kari Korsæth 995 16 580
 Teigveien 1 2618 Lillehammer

OSLO

Oslo
 Turid Frimo 22 23 05 25
 Folke Bernadottes vei 14 0862 Oslo

Mattilsynets pensjonistforening
 Karin Tubås Andersen 482 70 235
 Nyvn. 18 1430 Ås

Meteorologisk institutts Seniorklubb
 Norvald Bjergene 908 71 523
 Hoffsvæien 54 C 0377 Oslo

NSLF Oslo/Akershus
 Eli Vinje 916 28 238
 Bjørnemyr terr. 26 C 1453 Bjørnemyr

ROGALAND

Haugaland
 Harald Ottøy 478 69 818
 Kvalavågsveien 193 4262 Avaldsnes

Mattilsynet Rogaland/Agder
 Per Astrup Filseth 916 25 202
 Sagåsen 4 4825 Arendal

OPPF
 Wilhelm K. Trym 51 55 57 97
 Ragnhildsgt. 25 4044 Hafslund

Mattilsynet Rogaland/Agder
 Kjersti Brekke 51 68 43 16
 Garvarstunet 30 4327 Sandnes

Sandnes og Jæren
 Synnøve Ladstein 51 66 41 39
 Austråttvn 38 4306 Sandnes

Stavanger
 Kjell Espedal 51 58 65 89
 Bruvikvn 20 4017 Stavanger

SOGN OG FJORDANE

Indre Sogn
 Ivar Nesbø 57 69 53 74
 Postboks 82 6891 Vik i Sogn

Nordfjord
 Eivind Skjervén 57 87 12 00
 Postboks 72 6781 Stryn

SØR-TRØNDELAG

Trondheim
 Annbjørg Ulset Evensen 930 30 739
 Theodor Petersens vei 6 7049 Trondheim

TELEMARK

Telemark
 Kari Krogsrud 35 52 11 07
 Jernbanev. 95 3716 Skien

TROMS

Tromsø
 Harry Kvalvik 77 63 44 58
 Tuftebakken 108 9016 Tromsø

VESTFOLD

Larvik
 Odd Bjarne Johansen 33 11 12 91
 Elvebo 3270 Larvik

Sandefjord
 Kåre Hoel 33 47 54 72
 Thor Brynsgt 11 3211 Sandefjord

Tønsberg
 Ole Henrik Røine 900 94 360
 Munkegate 12 D 3126 Tønsberg

ØSTFOLD

Fredrikstad
 Brita Kaspersen 69 39 70 37
 Karstensvei 10 1617 Fredrikstad

Indre Østfold
 Randi Frankrig 922 80 706
 Karlstrupeveien 13 1850 Mysen

Moss
 Inger Myhre 69 27 10 31
 Anna Hagmannsgt 3N 1511 Moss

Sarpsborg
 Ellen Marie Mikkelsen 69 15 48 87
 Nils Pedersens v. 11 1706 Sarpsborg